

1961

A mester, aki néhány nappal a VI. bemutatása után meghalt, utolsó költői üzenetét küldte el a világnak ebben a remekművében.

A szimfónia csodálatosan szép témái közül is kiemelkedik az *első tétel* főgondolata, egy vágyódó, nyugtalan dallam és a melléktéma áradó, fájoan boldog melódiája, amelytől oly nehezen tud elválni a zeneköltő. A főtéma, majd a melléktéma a halk dalolásból kiindulva, a feldolgozás izgalmain keresztül a legvadabb fortisszimó szilaj tobzódásáig fokozódik, hogy utána fáradtan hulljon vissza a melléktéma halk visszatérésébe és a tételt bezáró Coda elhaló sóhajába.

A *második tételben* 5/4-es ritmusú különös tánczene hangzik fel, amelynek furcsa, botladozó ritmusa a régen letűnt ifjúkor édes emlékeit idézi. Csakhamar rezignált, szomorú dallam homályosítja el a képet, és a költő könnyein keresztül me-reng vissza a multba. Még néhány pillanat és szertefoszlik a látomás...

A *harmadik tétel* harcosan izgalmas csatajelenetében kulminál a mű. A szimfónia legvilágosabb színekkel megfestett tétele ez, s gyűjtőlencseként sűríti össze a mű minden derűs vonását. A játékos hangból fokozatosan bontakozik ki egy erőteljes, bizakodást hirdető indulódallam, mely a tétel főgondolatává emelkedik.

A *zárótétel* a legmegrendítőbb, legpanaszosabb muzsika, melyet Csajkovszkij valaha leírt. Egy élet minden keserősége, csalódottság és a fájdalmas lemondás hangja sír a vergődő dal-lamokban. A hagyományoktól eltérően lassú tételben mondja el a költő utolsó búcsúszavát. A lefelé húzó melódiák beszédesen közvetítik a halállal szembenéző ember üzenetét. Későre jár — ezt dobolja a zene monoton ritmusa, majd minden elcsendesül, s a szív utolsó dobban...

*A Városi Tanács Népművelési Állandó Bizottsága,
a TIT Művészeti Szakosztálya*

MŰSORKALAUZ

AZ ORSZÁGOS FILHARMÓNIA 1961. ÉVI NOVEMBER HÓ 26-I

hangversenyéhez

M Ű S O R O N

Papandopulo : Amphitryon nyitány

Mendelssohn : Hegedűverseny

Csajkovszkij : VI. (Patetikus) szimfónia

Előadja: *a Budapesti MÁV
Szimfónikus Zenekar*

Vezényel: **HORVÁTH MILÁN**
(Jugoszlávia)

Közreműködik: **Szász József**
hegedűn

